

TOBAK

Pravijo, da so prinesli tobak k nam iz Amerike, a to ni res. Rastlino je pri nas zasadil sam peklenšček že mnogo prej, preden so jo pripeljali preko luže.

Živel je velik siromak. Imel je ženo in kopico otrok. Prebivali so v bajti, ki je bila tako razdrapana, da je družinica bivala bolj pod milim nebom kakor pod lastno streho. Hudo je bilo tem ljudem.

Pa se je prikazal nekoč siromaku rogač in revež je seveda takoj z njim začel besedo. Napravila sta dobro kupčijo. Rogač je sezidal siromaku velik grad z lepim vrtom in mu navrgel še vrečo cekinov. Za to darilo se je siromak zavezal, da točno po treh letih pove rogaču ime rastline, ki jo je imel nepridiprav s seboj in jo je posadil na sredi vrta. Če pa ne bi ob določenem času vedel tej rastlini imena, bi zapadla vsa grajska družina rogaču.

Bivši siromak, sedaj graščak, je prvo leto prav imenitno živel. Kdor je le prišel v ta kraj, bodisi reven bodisi bogat, grd ali lep, vsak je bil njegov gost, dokler je sam hotel. Vsakomur je graščak pokazal tudi neznano rastlino, da bi ji določil ime. Tega pa ni vedel prav nihče.

V teku drugega leta je graščak povabil učenjake vsega sveta in jim obljubil bogato darilo, če mu povedo, kako se pravi čudni rastlini, ki je bujno poganjala sredi graščinskega vrta. Nobeden ji ni vedel imena. Prihajali so dan za dnem v grad in se gostili, a odhajali so, ne da bi gospodarju povedali ime rastline. Ta je pa vabil tudi domačine, stare očance in domače vrače, ki so poznali marsikatero rastlino. Tudi ti so samo ugibali: »Podobna je srpovju, ampak to ni.«

Že je minevalo tretje leto in graščak se je čutil večjega siromaka kakor svoje dni. Zapustiti bo moral grad, živeti zopet v revščini in rogač si bo svojil njegovo dušo in telo. V teh stiskah je razobesil na gradu črno zastavo.

Zadnji dan tretjega leta pa je prišla mimo popotna ženica in vprašala gospodarja, za kom žaluje, da ima razobešeno črno zastavo. Graščak ji je nejevoljno povedal zgodbo in kaj ga čaka jutri. Ženica pa ga je potolažila, češ da bo ona vse uredila, da bo prav. On naj se samo skrije za steber ob vhodu in tam počaka rogača.

Komaj se je bil gospodar stisnil ob steber, že je pridrdrala po cesti kočija s tremi

pari iskrih vrancev. Videti je bilo da prihajajo iz samega pekla. Ženska je tedaj počenila na neznano rastlino sredi vrta in zajavkala, kakor da jo zvija v trebuhu. Rogač je skočil iz kočije, s stisnjenimi pestmi začel močno biti po čepeči ženi in rjovel:

»Baba, dol s tobaka!«

Tedaj pa skoči izza stebra gospodar in ko neumen kriči:

»Tobak! To je tobak!«

Tedaj je zasmrdelo, kočija, vranci in rogač, vse je v hipu izginilo, ženica pa se je zadovoljno hihitala:

»Zdi se mi, da tudi tale tobak tako smrdi kakor rogač s svojimi vranci, žveplom in ognjem.«

Žena do svoje smrti ni več zapustila gostoljubnega gradu in graščak je bil zopet srečen. Njegovi gostje pa so zvijali listje tobaka v cigare in iz njih vlekli dim.

Tako so ljudje pri nas spoznali tobak, ki ga danes toliko pokadijo.